

Naš Glas izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu i stoji: do konca godine K 7.—, za mjesec K 1.40. Cijena svakog broja 70 fil. — Oglasi: jedna petiti vrsta 80 filira, zvanični proglasi i reklame 2 K.

Naš Glas

Naš Glas izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu i stoji: do konca godine K 7.—, za mjesec K 1.40. Cijena svakog broja 70 fil. Oglasi: jedna petiti vrsta 80 filira, zvanični proglasi i reklame 2 K. —

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vraća, ako se ne priloži znak. Dopise u latini i cirilici sprejma se podpisane in sadržajno frankirane. Rokopise hrvatsko-arbake je pošiljati Centralnomu Savezu, Zagreb, Frankopanska ulica št. 2/1.

Glasilo Centralnog Saveza javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

Upravništvo: Na naročila bez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici, za Slovenijo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/L, za hrvatske in arbske pokrajine kraljestva SHS: Zagreb, Frankopanska ulica 2/L. Tja je poslati tudi zbirke za naš tiskovni zaklad.

Poziv

na prou redovitu skupštinu izaslanika.

U smislu čl. 20. pravila sazivljem prou redovitu skupštinu izaslanika stručnih odsjeka i kotarskih skupina Saveza javnih namještenika, na dan 24. kolovoza 1919. u 10 sati, u saborskoj dvorani u Zagrebu, s ovim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izveštaj tajnika.
3. Izveštaj blagajnika.
4. Izveštaj nadzornog odbora.
5. Predlog o promjeni čl. 1. saveznih pravila.
6. Rasprava o predlozima i upitima, koji se imaju najaviti odboru najmanje 3 dana prije skupštine.
7. Izbor novog središnjeg i nadzornog odbora.

Zaključni računi za prvo polugodište objelodaniti će se u 2. broju saveznog glasila „Naš Glas“, koji izlazi u Ljubljani.

Izaslanici imaju se iskazati pismenom punomoći svoje skupine, da uzmagnu vršiti akciono pravo izbora.

Drugovi izaslanici iz provincije neka pravodobno preporučeni listom ili brošurama najave poslovnici Saveza (Frankopanska ulica br. 2. 1. kat) svoj dolazak, da im se uzmagne osigurati stan.

Pozivlju se drugovi, da svojoj dužnosti udovolje i skupštini u punom broju prisustvuju.

U Zagrebu, 9. kolovoza 1919.

Dr. Benković
predsjednik SJN

Levin (Ljubljana):

Uradniško vprašanje.

Na Češkem je sklenilo 270 konceptnih praktikantov politične uprave, da nastopi štrajk, ker se dosedaj ni hotelo ugoditi njihovim zahtevam, da se jim prejme za toliko izboljšajo, da morejo vsaj dostojno — živeti. In kaj zahtevajo? Da bi se jim mesečna gaža zvišala na 600 kron! Vsak priprost delavec ima pri nas 20 — 30 K na dan, torej mezdo, ki jo zahtevajo nameščenci z visokošolsko izobrazbo na Češkem. Ti si pa morajo tako mezdo šele priboriti potom štrajka. To so pač nezdrave razmere, ki dajo mnogo misliti.

Kaj bi pač počeli nekdanji mogotci bivše Avstrije, ako bi jim konceptni praktikanti ali praktikanti vobče napovedali štrajk radi prenizkih dohodkov? Uvedli bi vse torture raznih preiskav ter kratkoma-

lo take nepokorneže postavili na ceste, kajti »disciplina« se mora varovati. To bi bilo v prešlih časih, ko so se državne službe oddajale le privilegirancem ter so se tudi sinovi bogatih družin posvečali državnim službam, kjer so jim karijera in blesteči naslovi obečali najsijajnejšo prihodnost. Sedaj živimo, ali bi vsaj morali živeti, v demokratičnih državah. Tu so razne titulature postale prazen lesk. Človek velja samo toliko, kolikor zna in je za to poraben: za razne lenuške plavokrvnike v državnih službah ni več mesta. Še je pa po državnih službah — in posebno na voditeljskih mestih — mnogo te uradniške šare, prevzete iz bivše Avstrije; premnogo je uprav na izpostavljenih in vodilnih mestih raznih birokratov, kojim so birokratska načela, katera so prej uveljavljali dunajski mogotci, prešla v meso in kosti. Ti ljudje še vedno mislijo, da bodo vladali uradništvo po starih metodah ter da mu bodo zaprli kričava usta z disciplinarnimi preiskavami, ukazi, kaznimi, premeščanji, preteriranjem itd.

Toda tudi politični konceptni praktikant je prišel do prepričanja, da je nastopil sedaj čas modernosti in demokratizma, vidi, da ti okosteneli maliki bivše Avstrije le stokažo v svoji brezmoči. Prazen želodec se ne da nasititi niti s tako lepimi frazami in obeti niti z raznimi naslovi. Tudi politični konceptni praktikant vidi svoje žalostno stanje ter ga primerja z onim navadnega čevljarja, ki je za svoj trud tudi pošteno in zadostno plačan. Tudi praktikant zahteva, da se mu omogoči dostojno življenje!

Privaten podjetnik zaposluje v svojem podjetju le toliko delavcev, kolikor jih je po njegovem preračunu treba za izvršitev nameranih del. Tega državna uprava bivše Avstrije ni upoštevala, temveč je ustanavljala sinekure za sinekurami, službena mesta na službena mesta: kopičila je uradnike in nastavljala kume in botre, strice in nečake ne glede na vprašanje, ali je bilo res potrebno in državni koristno. Da so pri tem imeli Nemci in nemčurji levji del, je ob sebi umevno. In posledica? Po razsulu te trhle vladavine je sedaj v Nemški Avstriji preko 180.000 državnih uslužbencev; za potrebe te države bi jih pa trebalo komaj — četrtina.

Zgodovina, pravijo, je učiteljica življenja in zgoraj je opisana najnovejša zgodovina, iz katere nam je povzeti marsikaj koristnega. Najbrže je prejšnji sistem povzročil, da je na Češkem nastavljenih 270

lačnih praktikantov, dočim bi jih bilo najbrže zadosti polovica. Ta bi pa s prejemi, določenimi za 270 njih, gotovo izhajala ter bila — zadovoljna. Služba bi izvestno tudi ne trpela, kajti 135 zadovoljnih praktikantov bi brez ugovora obvladalo delo, ki ga po sili in brez posebne gorečnosti opravlja sedaj 270 nezadovoljnih nameščencev.

Principiis obsta! Pri nas se tudi ustanavljajo novi uradi. Te ustanavljajo birokrati, prevzeti iz bivše Avstrije. Po svoji prošlosti so ti za to najmanj sposobni, in bati se je, da bodo tudi v našo upravo zanesli bivši dunajski sistem, ki sedaj povzroča toliko neprilik Nemški Avstriji ter goji nezadovoljnost in — štrajk na Češkem. Opazujemo namreč, da se v naši mladi državi vse preveč pisari ter se ustvarjajo umetno nova kompetenčna mesta in oblasti. Avstrijo je uničil njen preizkušeni militarizem in birokratizem. Dočim smo se prvega toliko otresli, glejmo da se prvočasno ubranimo tudi nevarnega zajedarca — birokratizma, ki sili v našo Jugoslavijo skozi vrata in okna ter poglbeljno preti njenemu demokratizmu.

Magda Sterletova (Ljubljana):

Izza shoda dne 31. julija t. l.

Gospoda moja! S tega mesta, na katerem sedaj stojim, raz ta govorniški oder se je čulo že toliko sijajnih govorov, da mi ni mogoče tekmovali z njimi. Raz ta govorniški oder čulo se je že toliko obupnih klincev, da mi bo tudi težko tekmovali z njimi. — A če je bil ta klic obupa že kdaj bolj opravičljiv, kakor danes ta, o tem presojajte Vi sami!

Težko smo se pripravile me uradniške gospodinje dotega, da pokažemo javno svojo skrb, svojo revščino — a skrivati jo še nadalje ne moremo, ne smemo, odgovornost naša je prevelika. Ponosno smo se držale ves čas, dasi nam je dostikrat že huda predla; a breme na naših ramah postaja od dne do dne težje, naša moč je pri kraju. Skrb za naše može in otroke, ki od dne do dne bolj hirajo, nas preveč razjeda, da bi še nadalje brezdelno čakale pomoči, katera noče od nikoder priti. — Odvrgle nismo s svojim nastopom svojega stanovskega ponosa, ne on nam daje ravno pogum, da nastopimo tako, da rešimo vsaj, kar se še rešiti da.

Da je dandanašnji težko izhajati z uradniškimi plačami, potrdil bo marsikdo; a oni, ki je že vzel svinčnik in papir v

roko in računal, bo uvidel, da ima pred seboj tako težaven računski problem, ki se jednostavno ne da rešiti. — Kajti jemati od tam, kjer ni ničesar, ne zna noben računar, pa tudi me gospodinja ne.

Na koncu smo z gmotnimi in duševnimi močmi. Do zdaj se je še nekako izhajalo, dasi se je pomanjkanje že davno naselilo po naših domovih. — To pa, kar je po naših domovih hodijo samo tužni in tihi pritrgovanje, ni več pomanjkanje — to je golo siromaštvo, kruta revščina in beda.

Prihranki, ako jih je bilo kaj, so izžrpani, zaloge, kolikor jih je bilo, so pošle, perilo, obleka razpada, obutev leze vsaksebi — draginja pa narašča, da človek z grozo lega spat — in z grozo, kaj bo — zjutraj vstaja. Popolnoma je že izginil radostni smeh tudi z otročjih lic, po naših domovih hodijo samo tužni in tihi obrazi, kakor da je mrljč v hiši. — Črna skrb ziha pač iz vseh kotov nasproti — življenje postaja neznosno. Naši možje, ki na naše splošno začudenje, sploh še imajo moči vršiti najtočnejše svojo službo, ki je težavnejša, kot kdaj prej, nam prinašajo prvega v mesecu prejeme, ki ob naraščajoči draginji, zadostujejo komaj, da se družina prehrani.

Ne bom vam odkrila nikake tajnosti — gotovo ne, pa hodi mi dovoljeno obrazložiti s pomočjo računa, koliko porabi družina, obstoječa n. pr. kakor moja, iz šestih oseb. Vzela sem pa za vzgled tako hrano, ob kateri je mogoče živeti le za silo in ima bore malo življenjske moči v sebi, katero naši možje in naši otroci potrebujejo. — A vsaka druga izprememba hrane je še veliko dražja, torej za nas sploh nedosežna.

Zjutraj: liter mleka	2.50 K
kruh (črn, ker je bolj težak),	3.00 K
sladkor, kava, drva	3.— K
popoldne: kruhi	3.— K
popoldne: samo ¼ kg mesa	4.— K
krompir 2 kg po 2 K	4.— K
slabše vrste prikuha	3.— K
čaj, moka za juho	1.80 K
mast, če se malo računa	3.— K
drva, premog	4.— K
pop.: liter mleka	2.50 K
kruhi	3.— K
sladkor, kava	2.— K
večerja: krompirja 2 kg	4.— K
salata za 6 oseb	3.— K
olje, jesiti, drva, mast	5.— K

50.80 K

To da okroglo 50 K dnevno, mesečno 1500 K, a moj mož, uradnik 7. plačilnega razreda II. stopnje, prejema na mesec 1402 K — z novimi dokladami 1553 K. Priznati pa morate vsi, da je taka hrana nezadostna, da morajo ob njej vsi člani družine izhirati.

A če prejemi ne zadostujejo niti za tako nezadostno hrano, odkod naj se vzame denar za vse ostalo?

Stanovanje, najskromnejše, velja mesečno	danes 120 K
Razsvetljava električna se mora računati na mesečnih petrolejka pa še več.	20 »
Služkinje ni dobiti. Če zna kaj ali pa nič, izpod	70 »
Perilo tudi nanese mesečnih	40 »
	250 K

To je poleg vsote 1500 K za hrano, še za druge neobhodno potrebne izdatke 250 K. To so mesečni izdatki, za katere mora biti denar tukaj, vzemi ga, kjerkoli boš.

Omenila sem prej, da prejme uradnik 7. razreda II. stopnje 1553 K. Mimogrede bi pripomnila, da je za to stopnjo in ta razred njega dni bila določena plača 543 K. — To je bilo tedaj, ko je vsaka teh 543 K res tudi plačala 1 K. Sedaj mi prinese mož 1553 K, torej še trikrat toliko ne. Vprašam pa, ali je vsaka teh 1553 K res vredna tretjino prejšnje krone? Še petinko ne — in po tem razmerju šlo bi nam 2715 K, pa bi še trpeli draginjo, ker je vendar ni stvari, ki bi se bila samo petkrat podražila, marveč vsaka vsaj desetkrat, če ne več. Dovolite, da pri tej priložnosti omenim tudi plače delavcev.

Delavec začetnik ima 3—4 K na uro. Mizarji, zidarji, ključavničarji, monterji imajo 4—5 K na uro. Delajo samo 8 ur na dan, a za vsako nadurno delo dobijo 100 odstotkov. Če je delo izven Ljubljane, dobi delavec poleg plače še 25 % draginjske doklade. — Tiskarji, najmlajše moči, prejema mesečno 1600 K plače.

Kakor znano, delajo delavci ob sobotah samo do 11. ure, plačano pa imajo cel dan.

Čuje se tudi, da je vlada pritiskala na delodajalce, da so izplačali delavcem nabavni prispevek v znesku do 200 K. Če dela delavec v nedeljo, ima plače 20 K od ure.

To sem omenila le za to, da lahko primerjate dohodke delavca z dohodki uradnika, ki pa ne dela navadno le 8 ur dnevno, temveč dostikrat pozno v noč.

Ali naj Vam še nadalje naštevam, da poleg te vsote, ki že davno presega dohodke, še ni všteta obleka, obutev, kurjava po zimi, šola, zavarovalnina in bolezen?

S strahom opazujemo vsak dan posamezne člane družine, li ne povešajo glave še bolj kot po navadi, boječ se, da se ne bi naselila med nas poleg bede še bolezen.

Da bi si privoščili naši možje kozarec vina, ali kak duševni užitek n. pr. knjigo, gledišče, koncert, ali otroku privoščili kako razvedrilo, to je nemogoče.

O kakšnem letovišču t. j. o kaki spremembi zraka, ki bi posebej našim otrokom prišlo v korist, o tem sploh ni govora.

S kratkimi temi svojimi izvajanjmi sem opravičila svoj izrek, da smo gospodinja s svojimi močmi pri kraju. Opešale smo v krutem dolgoletnem boju za obstanek. Pokonci se ne moremo več vzdržati, padamo. — Zadavile nas bodo skrbi, zadavili nas bodo dolгови!

Do Vas, gospodje poslanci, se obračam s pozivom: Priskočite nam na pomoč! Na pomoč v eni ali drugi obliki, naj se nam prejemi zvišajo, ali naj se draginja odpravi, ali naj se nam dajo potrebščine v naravi. Pomagajte, toda pomagajte hitro!

Pomoč bo prekasna, kadar pademo, prekasna za nas, prekasna za one, ki padejo z nami, za naše može in otroke. Prekasna pa tudi za to, kar pade še z uradništvom! Storiš bodele delo socialne pravice, popravili bodele krivico, ki se godi vsa vojna leta, lahko bi rekla, edino le našemu stanu, ki s trpkimi občutki v srcu opazuje, da vrši svojo dolžnost v polni, nadčloveški meri, da pa je nasprotno edini, ki krvavi, dočim si je vsak drugi stan gmotno opomogel.

Koristiti ne bodele samo nam posameznikom, ne samo enemu sloju, v korist bode to tudi oni, katera nam je vsem draga in sveta: naši domovini!

Minka Govekarjeva (Ljubljana):

K poročilu gospe Sterletove naj dostavim nekaj pripomb še jaz kot zastopnica žen in gospodinj magistratnih uradnikov. Znano Vam je, da je naš župan mnogo modernejši mož kot g. Protić in naš obč. svet mnogo bolj kavalirski kot beograjsko ministristvo. Temeljni prejemki magistratnih uradnikov so že nekaj let popolnoma izenačeni s prejemki drž. uradnikov, toda že od 1. marca t. l. se je draginjska doklada zvišala za 100 % ter se jim je tudi redno izplačevala. Vrhu tega se je magistratnim uradnikom vštela v službeno dobo in napredovanje 9 semestrov vojni let, tako da je tudi zaradi tega cela vrsta uradnikov in drugih magistratnih uslužbencev v svojih prejemkih izdatno napredovala. Na vse to državni uradniki še čakajo. Vzlic temu pa magistratni uslužbenci pri današnji draginji ne le, da ne morejo izhajati, nego trpe vsi brez izjeme veliko pomanjkanje. Vse številke, ki jih je navajala gospa Sterletova, veljajo tudi za magistratne uslužbence. 1500 K potrebuje famlija le za borno hrano, najmanj 500 K pa še za ostale redne izdatke na mesec. Tu ni nobenega razločka med višjimi in nižjimi uradniki, ker proračun je za vse želodce enak. Moj mož je v VII. čm. razredu, živi skrajno solidno, ne zahaja v gostilno, niti v kavarno, ne igra in si ne privoščiti ničesar nepotrebne. A ni me sram priznati, da izhajam z njegovo magistratno plačo jedva, jedva do srede meseca. Za ostalo polovico meseca mora zaslužiti po strani s pisateljstvom. Pri tem pa moram še povedati, da imam vse tri hčerke v službi in zaslužijo toliko, da se vsaj same oblačijo. Vzlic vsem tem dohodkom živimo skrajno ponižno in skromno, sama hodim vsak dan na trg, da bolje in ceneje kupim, a ne le, da ne izhajamo, nego trpimo še nedostatek v obleki, perilu in obutvi ter v raznih stvarih, ki so neobhodno potrebne. Kako žive drugi, ne vem. Mislim pa, da morajo reči isto, kar sem povedala jaz, ali pa iz napačne sramežljivosti svojo bedo prikrivajo, če nimajo zasebnega premoženja.

Reči hočem le, da je sedanj sistem draginjskih doklad in nabavnih prispevkov nevzdržljiv in za uradništvo brez koristi. Vsi ti kupi bankovcev so brez vrednosti za uradnike, za občino pa so le nepotrebna obremenitev. Zdi se mi, kakor bi lovili svojo lastno senco: čim bolj bežimo, tembolj se oddaljuje od nas. Čim večje so doklade, tem večja je draginja. To dirkanje pa je katastrofalno za občino in za uradnike. Uradniki tiče vedno globlje v dolgovih in v revščini, a občina ne more več zviševati in zviševati, ker končno mora priti polom.

Treba je torej zlo iztrebiti s korenino, poiskati temeljni povod današnj draginji, a s tem napraviti konec današnjim nevzdržljivim razmeram. Mi se radi odpovedujemo vsem dokladam in prispevkom, ki so za nas skoraj brez vrednosti, a dajte nam živila v naravi, pritiskajte na trgovce in branjeve, na mesarje in obrtnike, da znižajo cene na polovico ter napravite red na železnicah! Gg. poslanci, brigajte se za življenje uradništva, ki je danes obupano, a še nepokvarjeno in pošteno! Brigajte se za nas, ker sicer se morajo zaradi svojih lačnih otrok in žen tudi slovenski uradniki ravhati po vzgledu mnogih drugih! Svarim! A Vi me razumete!

Pozdrani sastanak u Zagrebu.

u prostorijama gradske vijećnice u Zagrebu. Prisutno preko 700 članova Saveza javnih namještenika, a od pozvanih gostiju prisutni su jedino članovi Pokrajinskog izvršnog odbora centralnog radničkog sindikalnog vijeća (gg. Brudnjak, dr. Ruđošević i Vladimir Bornemissa), Saveza poštara (predsjednik drug. Serbedžija i drug Ostojić) i željezničara (drug Bornemissa.)

Predsjednik Saveza JN dr. Benković otvara sastanak te razlaže, da se je javno namještenništvo uslijed nesavremenih i neznatnih beriva sastalo, da zaključi daljnje korake, koji bi se imali poduzeti oko poboljšanja njegovog jednog materijalnog staja. Mjerodavni faktori ne nalaze pravog razumevanja i prešne potrebe za riješenje namješteničkog pitanja.

Na ovaj naš sastanak pozvali smo zastupnike vlade, političkih stranaka i štampice, ali se ovi nisu odazvali i nisu našli za shodno, da se na tom našem sastanku upute pitanje u naše pitanje i da ga bar u daljnjem toku uzmognu pratiti sa razumjevanjem. Novinarstvo, koje nas je u prvom početku našega pokreta krivo razumjelo i počelo nas napadati, podmitalo nam tamne političke tendencije, nije našlo za shodno, da se kod nas, na ovom našem sastanku informira o opravdanim našim zahtjevima, da ih upozna i dalje sa razumjevanjem prati. Vlada se takodjer oglasila naše pozive; naši političari, čini se, da su okupirani važnijim poslovima, nisu našli za vrijedno, da se pozabave pitanjem egzistencije tisuća i tisuća javnih namještenika svih kategorija i da njihov pokret, koji samo u interesu države i u interesu naroda, u daljnjem njegovom toku prate sa simpatijama.

Srdačno pozdravlja zastupnike radnika, koji od prvoga časa sa simpatijom prate pokret javnoga namještenništva, jer imaju i sami u svojim redovima iste muke i istu bijedu. U Savezu JN tu se organizovali javni namještenici svih političkih stranaka, raznih političkih uvjerenja. Svi imaju jedini cilj, da poprave svoje jedno i mizerno moralno i materijalno stanje. Žali, da cvate štreberstvo, protekcionizam i korupcija još uđil i skoro u većoj mjeri, nego li prije. (Povlađuje se burno.)

Srdačno pozdravlja sve prisutne drugove in drugarice, i moli ih za što veću i marljiviju suradnju oko materijalnih i moralnih probitaka javnoga namještenništva.

Tajnik općinskih namještenika Domitrović konstatuje, da je u SJN pristupilo nekoliko hiljada općinskih činovnika i namještenika, jer su od prvoga časa njegovoga osnutka imali, a imaju i sada potpuno povjerenje u vodstvo Saveza i zadovoljni su posve njegovim radom, ali sa uspjehom ne. Krivnja za to ne leži na vodstvu Saveza, već na onim faktorima, koji ne će da razumiju jade i nevolje općinskog činovništva i namještenništva, koji hoće li nehotice zlo tumače naredbe vlasti, izdane za boljak sveukupnog javnog namještenništva, te poriču općinskim činovnicima i namještenicima, koji 90 % svojih poslova vrše za vladu i državu, koja im je poslodavac, karakter javnih namještenika.

Samo materijalno obezbijeđeni općinski namještenici moći će savjesno i zdušno obavljati svoje dužnosti.

Preporuča, da se u rezoluciji, koja će se danas stvoriti, spomene i općinsko činovništvo i namještenništva.

Dr. Radošević, izaslanik P. I. O. S. R. P. J. (K), govori:

Na Vaš sastanak nije došao mi jedan predstavnik buržoaskih i političkih stranaka, niti zastupnici buržoaske državne vlasti. I ona građanska štampa, koja ne prestano govori i piskara o solidnoj i zdravoj izgradnji naše države Jugoslavije, o boljku materijalnom i moralnom svijlu klase naroda, oglušila se Vašem pozivu. Došli smo tek mi, o kojima buržoazija govori na sva usta i piše u svim svojim glasilima, da rušimo, ubijamo državu i kulturu. Došli smo mi, da Vam dokažemo, da nismo onakvi, kakovima nas ovi prikazuju, da Vam izrazimo svoje simpatije i da Vam pružimo pomoć u Vašem pokretu, da dodjete do svojih čovječjih prava i do kore hljeba, koja je potrebna Vama, kao i nama. Došli smo k Vama, intelektualnim radnicima, da Vas pozovemo, da se što jače i čvršće organizujete i da nas pomognete u borbi protiv gospodstva jadne klase nad drugom. Kapitalistička vlast ne će, ni ne razumije pomoći Vama ni nama. Dužnost nam se je organizovati što jače i čvršće i zajednički se boriti za spasenje čovječanstva. (Govornik je popraćen burnim odobravanjem.)

Potpredsjednik Saveza Julij Varžička govori o uzročima sedanje skupoće, dalje u opće o platama, stanarinama, obiteljskim i skuparinskim dodacima, o nabavnoj pripomoći te o pogodnosti vožnje na željeznicama. Općenito njegovo stvarno razlaganje bude popraćeno općim odobravanjem.

Drug Serbedžija, predsjednik Saveza poštara, se obara na protekcionizam, korupciju, koju zauzima sve veći mah kod pošte i brzojava, te je postigla kulminaciju. Napada štampu, koja donosi vijesti o povišenju beriva namještenicima, kao da su već podijeljena i time daje prilike trgovačkim i obrtnim krugovima, da na račun toga povišuju cijene svojoj robi i proizvodima. Vlada nam daje dodatke, da punimo njihove nezasićne žepove, već da sebe nekako prehranimo. Apelira na drugove i građanstvo, da ne bacaju krivnju radi neurednih prilika na pošti na poštarsko-telefonsko-brzojavno namještenništvo, jer odgovornost za to ide na vlast, koja ne namješta kod centrale u Zagrebu dovoljan broj namještenika i ne skrbi dovoljno za materijal, koji je u brzojavno-telefonskoj službi neophodno potrebit. Spominje posjet Saveza poštara kod ministarstva u Beogradu, gdje se naišlo na potpuno nerazumjevanje bijednih i oskudnih namješteničkih prilika i da im je tamo rečeno, da te prilike nisu baš tako jadne i mizerne, kako ih oni prikazuju, jer da od gladi nije još nitko umro!! (Negodovanje kod slušalaca.)

Drug Bornemissa, tajnik Saveza željezničara, pozdravlja prisutne u ime drugova željezničara. Izriče njihovu solidarnost sa ostalim javnim namještenicima, poziva na što čvršću organizaciju i preporuča javnim namještenicima ustup u međustrukovni radnički savez, gdje će naučiti otpornost.

Odbornik SJN Sgurić izvodi, da bijeda namještenika ne leži samo u mizernim berivima, već i velikim dijelom u protekciji i korupciji. Nezvani ljudi tamne prošlosti privlače se koritu, da nahrane sebe na štetu namještenika. Žali, što nisu prisutni pozvani, jer bi imali prilike, da se uvjere o radu i željama Saveza. Iznosi očite nepravde i protekcije u svim strukama, gdje su mlađji i nesposobniji preskočili stih svojih drugova. Kritizira odnose šumara zemaljskih prema dr-

žavcima; iznosi nepođopštine u carinari, gdje pravni vježbenik, rodom iz novih krajeva, a dekretom iz Beograda imade dva puta veća beriva od svojega upravitelja, koji je u šestom činovnom razredu; izvodi, da se hoće umjetnim načinom zasijati razdor između Srba i Hrvata, onakvim metodama, koje našu, toli željkovanu državu moraju neminovno dovesti do razsula. Ove nezdrave pojave neka ukloni samo javno namještenništvo! Javni namještenici, kao intelektualna društvena klasa, prate kritički sve događaje, pa ih, u koliko ne služe ozdravljenju naših prilika i odsudjuju.

Poštanski činovnik Vidović traži progresivno oporezovanje svih imućnika, a ne samo ratnih dobitnika i zagovara, da vladu poradi oko tega, kako bi se svi članovi države privukli radu. Uredjenje valute i progresivni porez pospješit će sredjenja naših ekonomskih i gospodarskih odnošaja.

Udova gospodja Tomšičeva dirljivim govorom čita jade udovica i siročadi javnih namještenika. Spominje slučajeve udove Radićeve i Milićeve, koje su bijedom i oskudicom prisiljene u smrt!! Govori o slabim ratnim potporama i penzijama udovičkim koje ne dostižu za prehranu i siročadi tako, da su prisiljene stare i nemoćne baviti se teškim poslovima, a često puta i čistiti cipele svojih potstara, da privrede to, da nabave potrebnu kornu hljeba sebi i djeci svojoj. (Glas s galerije: To bi morao Pribežević čuti!) Preporuča, da se Savez zauzme i poradi na tom, da se bijedno i oskudno materijalno stanje udovica i sirota poboljša. (Govornici se odobrava.)

Drug Sobol veli, da se predstavnici političkih stranaka nisu odzvali premda su zvani na to, da štite narod, kojega zastupaju, a među taj narod spadaju i javni namještenici, čije bi im prilike i tegobe morale biti poznate i morali bi se za njihovo pitanje više interesovati. Pita predsjednika Saveza, dali su pravodobno i kojim putem pozvani. Predsjednik razjašnjuje, da su pozvani pravodobno pismenim pozivom, koji im je uručio jedan namještenik Saveza.

Drug Perković traži, da se Savez zauzme za to, da se dodaci na skupoću dadu za sve obiteljske članove.

Drug Cvilić veli, da budući su se predstavnici političkih stranaka oglušili pozivu, da prisustvuju današnjem našem sastanku, neka se javno namještenništvo oglušiti kod izbora, jer će ono tamo imati svoj glas, pa budući, da narodno predstavnništvo ne nailazi na razumjevanje namješteničkog pitanja, i ne interesira se za njihove jade, neka javni namještenici na konstituenti i kod izbora izaberu iz svoje sredine ljude činovnike i javne namještenike, koji će znati i htjeti njihove interese dočično zastupati. (Burno odobravanje i pljesak.)

Predsjednik čita sastanku stigle brzojavke i moli potpredsjednika Varžičku, da pročita rezoluciju, koju ovaj čita. Rezolucija bude primljena jednoglasno.

Predsjednik zahvaljuje prisutnima na posjetu, ožigoše nemar i nesolidarnost viših činovnika, koji nisu došli na sastanak, preporuča organizaciji, da bude čvrsta i jaka, apelira na sve drugove, da ga u tom pomognu, da štampu, koja se našem pozivu nije odazvala, ne potpomažu, već, da se pretplate na savezni glasilo »Naš Glas«, koje će u najkraće vrijeme početi izlaziti. Pozdravljajući još jednom sve prisutne zaključuje sastanak.

Interni shod javnih nameščencev v Ljubljani.

Društvo drž. uslužbencev kraljestva SHS na slovenskem ozemlju je priredilo 31. julija t. l. ob 20. uri v Mestnem domu interni shod, ki so se ga udeležili do malega zastopniki vseh pri tem društvu včlanjenih organizacij in njih člani. V zelo častnem številu so se vabilu predsedstva odzvale tudi naše gospodinjke. Zborovalcev je bilo preko 500.

Zborovanje otvori društv. predsednik Maks Lilleg, ki pozdravi pred vsem zastopnice našega gospodinjstva in poslance. Izmed slednjih so bili navzoči za JDS dr. Novak, dr. Brezigar in Kežar, za JSDS Petejan in SLS Vesenjaj. (Odsotnost je opravičil poslanec dr. Pestotnik.)

Na shod sta bila vabljeni tudi župan dr. Tavčar in podžupan dr. Triller, katerih prvi se vabilu radi obolelosti ni mogel odzvati, podžupan pa je odpotoval.

Preds. Lilleg oriše v kratkih potezah vso križevno pot, ki jo je prehodilo javno nastavljenstvo od prevrata do danes. Kako drugače skrbi za svoje nastavljenice ljubljanska mestna občina, katere šef dr. Tavčar je smatral za dolžnost, da ne čaka šele na zahteve, marveč odpomore iz lastne inicijative, predno je sila na vrhuncu. Umevno je, da vlada drž. nastavljenecv ni mogla izročiti popolni socialni pogibelji in je v obliki preurejenih draginskih doklad s 1. julijem t. l. vsaj deloma skušala izravnati bedni položaj svojih nameščencev. A s tem, kar je dala, še davno ni vstvarjeno ravnovesje. Odprto pa je ostalo navzlic opetovanim resolucijam in spomenicam na najrazličnejša mesta še vedno vprašanje vojnih let, četudi so vse druge, na razvalinah bivše Avstrije na novo nastale države tudi to vprašanje rešile v prilog svojim nameščencem.

Enotno državo imamo, nje nameščenci pa ne dobivajo enakih prejemkov. Sistem je to, proti kateremu bo vsem Zvezam drž. nameščencev kar najodločnejše nastopiti.

Vsak sistem, ki ni v skladu z načeli demokratizma, ki škoduje in razdvaja, pa naj prihaja s severa ali juga, je treba v kali vdušiti. Za to zahtevamo izenačenje službenih prejemkov vseh drž. nameščencev celokupnega kraljestva. Na to navede nekaj konkretnih primerov o gorostasnosti razlik v prejemkih nekaterih uradnikov istega čina in iste stroke.

Pozivlja na složnost in organizatorično delo.

O mizeriji sedanjega gospodinjstva uradniške žene poročata sodnega svetnika gospa Sterletova in magistratnega svetnika gospa Govekarjeva, kojih poročili prinašamo na drugem mestu.

Nato so govorili še kot zastopnik poštnih uradnikov poštni nadoficijal Urbančič in v imenu drž. računskih uradnikov rač. revident Rostan. (Govora objavimo v prihodnji številki.)

Izvajanja uradnega sluge Zorkota so našla toplega pritrdjevanja. Ako uradniki VIII. in še višjih činovnih razredov ne morejo uspešno tekmovali z draginjno, kako naj žive nižji uslužbenci in sluge. Sredstev nimajo, da bi se vzdržali na površju, ne preostaja jim torej drugega kakor kreniti na pot boljševikov.

Besedo povzame poslanec dr. Novak. Njegova stranka se je vselej rada odzvala, kadar je šlo za koristi javnih nameščencev. Njih stremljenja je pri centralni vladi vedno odločno zastopala, in baš minister dr. Kramer si je pri zadnji preureditvi draginskih doklad pridobil zaslug.

JDS, bo kot doslej tudi v prihodnje ščitila interese drž. nastavljenecv. Slika, ki se je razgrnila nocoj pred njim, je tužna in osvetljuje životarenje po domovih javnih nameščencev. Ponesti jo hoče s seboj v Beograd; v imenu navzočih tovarišev njegove stranke izjavlja, da stoji ob vsaki priliki na naši strani.

Poslanec Petejan pozdravlja zborovalce kot sinove proletarijata. Boj, ki ga bije javno nastavljenstvo, je boj proti kapitalizmu, ki steza vedno bolj roke po vsem, kar se mu ne protivi. Treba je samopomoči, ki korenini samo v jekleni organizaciji. Njegova stranka je stranka proletarcev; odveč bi torej bilo, da podarja njeno pomoč.

Enako toplo pozdravi shod tudi poslanec Vesenjaj v imenu SLS.

Društvo. tajnik Bekš pravi, da nam dado besede, ki smo jih slišali od poročevalk in drugih govornikov, mnogo misliti. Misli pred vsem raditega, ker je cel sistem reševanja našega gmotnega vprašanja zgrajen na pesku. Nove draginske doklade sprejemamo s prikrito bojaznijo v srcu. Vsi vemo, da stopnjevanje draginskih doklad nikdar ne more dohiteti draginje, ako pojde po tej poti dalje. Vemo pa tudi, da naša mlada država teh bremen ne bo mogla dolgo nositi, ako se v najkrajšem času ne napravi red v trgovini in prometu.

Kot zavedni Jugoslovani nočemo sodelovati pri upropaščanju svoje domovine, zato moramo princip draginskih doklad kot zgrešen odklanjati.

Predlaga, da se sprejme resolucija, ki jo prečita:

Povodni širše odboroze seje (internega shoda) Društva državnih uslužbencev kraljestva SHS na slovenskem ozemlju v Ljubljani dne 31. julija 1919 v Mestnem domu zbrani odborniki in odbornice vseh slovenskih strokovnih organizacij državnih in avtonomnih nastavljenecv so sklenili v imenu 5700 članov in njih družinskih pripadnikov, otrok, žena in staršev, nastopno resolucijo:

I. Slovenski državni in avtonomni nastavljenici ugotavljajo, da postaja sistem draginskih doklad usodepoln ne samo zanje, marveč tudi za državo; draginske doklade izgube svoj pomen v tistem trenutku, ko vlada noče imeti ali nima dovolj moči, da bi nevzdržno rastočo draginjo vseh življenjskih potrebščin z energično roko zaustavila.

II. Draginske doklade se stekajo iz državnih blagajn skozi roke javnih nameščencev naravnost v kapitalistične malhe trgovcev in verižnikov, od koder ni več izhoda. One prizadevajo državi ogromno breme, slabe nje finančno silo in odpornost in tako polagoma upropaščajo državni ustroj.

III. Ker slovenski državni in avtonomni nameščenci nočemo biti niti posredno niti neposredno grobokopi jedva združene troimene domovine, pozivljamo vlado,

1. da reši v najkrajšem času valutno vprašanje brez škode za javne nameščence. Sredstva za izravnavo

valute naj se vzemo od ondot, kamor se neovirano stekajo, od vojnih dobičkarjev;

2. da dovoli razpečevanje vseh za življenje potrebnih predmetov samo legalnim trgovcem in producentom živil za prodajo le njim lastnih proizvodov. Upotrebti je vsa sredstva, da se ti producentje pod plaščem lastnih proizvodov ne bodo mogli baviti z uničujočim prekupčevanjem ter se imajo v to svrhu opremiti s potrdili političnih oblastev, da prodajajo resnično samo lastne proizvode;

3. da se uveljavijo najradikalnejša sredstva proti tihotapcem, prekupčevalcem, zakotnim prodajalcem, verižnikom, prikrivalcem in zbiralcem blaga, navijalcem cen in izvoznikom, ki umetno draže blago in se na zviščen način odtežajo davčni dolžnosti in splošni produktivni delavnosti. Vse take elemente je z vso brezobzirnostjo privedi zopet do njih predvojnega poklica in vsako prekupčevanje ter draženje, pa bodisi v katerikoli obliki, najodločnejše zatreti.

4. Cene imajo biti pri vsem blagu glede na vrsto in količino vidno označene.

Vsak, kdor zahteva, da je ali ponuja več, kakor dovoljujejo določene dnevne tržne cene in krajevne tržne razmere, naj zapade najstrožji kazni.

5. V ta namen je urediti tržna sodišča, ki naj sodijo naglo in kaznujejo vse prestopke in nepravilike takoj, čim se ugotove. Nastaviti je ne samo tržne stražnike, ki so po večini samo za odjemalce gluhi, marveč tudi nadzornike in poverjenike, ki imajo oblast, da krivcu takoj prisodijo zaslužen kazni in na ta način izpodbijajo tla prevejanosti in oderuštva prodajalcem in kupcem.

6. Dovoli naj se uvoz, zabrani pa izvoz vseh onih predmetov, ki jih naše solidno prebivalstvo potrebuje. Izkušnje vojnih let so zadostno dokazale, kako kvarno vplivata pomanjkljivi uvoz in preobilni izvoz na trg in prodajne prilike.

7. Osnujejo naj se javna skladišča in tržnice z najizdatnejšo subvencijo države in občine, prva za rezerve neskvarljivih živil, druge za dnevno potrebo prebivalstva.

8. Vzpostaviti je po možnosti takoj zopet redni in neprikrajsani promet, na vsak način pa odgovornost pošete, železnice in drugih prometnih podjetij za prevzete pošiljke in tovore. Zaostajanje pošiljk in tovorov ogroža trgovino in draži blago. Zato je treba preprečiti posledice z najuspešnejšimi navedbami in z osebno odgovornostjo onih, ki jim je odprava blaga poverjena.

IV. Protestiramo proti zgrešeni carinski politiki, ki ne le sama po sebi omejuje uvoz prebivalstvu neobhodno potrebnih predmetov, temveč tudi cene tem predmetom nerazmerno visoko dviga.

Zrtev sedanje carinske politike torej ni trgovec, temveč odjemalec, pred vsem drugimi javni nameščenec.

V. Izenačenje službenih prejemkov državnih nastavljenecv celokupne kraljevine je v interesu države najne potrebnost.

Separatizem, povzročatelj predsoj-ke, nezadovoljnost, nezaupnost, slabo vero v prihodnost in delomrznost, ustvarja slabe in nezanesljive državljane ter goji boljše vizem.

VI. Pokazalo se je, da so se izvršila v zadnjem času imenovanja, vsled katerih so gotove osebe brez zadostnih predstavljenosti dosegle neprimerno visoke čine in tako oškodovale druge, ki so imeli do teh mest vsestransko kvalificirano pravico. Vsa taka imenovanja, ki bi se pod roko morda še namerjala, je nemudoma ukiniti in vsa, kakršnakoli vakantna ali novo sistemizirana mesta za javno konkurenco vedno razpisati. Nasprotno pa je imenovanja posameznih resortov in strok, v kolikor še niso izvršena, nemudoma izvesti.

VII. Apeliramo na celokupno Narodno predstavništvo, da napram najbednejšim izmed bednih, o katerih ne sme pozabiti, da tvorijo lastno voljo in hrbtenico države, vrši v polni meri svojo dolžnost. Opozori naj, ne glede na desno ali levo, vlado, da politike, ki bi tirala ujedinjeno domovino na rob prepada, ni voljno dalje podpirati.

Resolucija je bila soglasno sprejeta, oddana vsem slovenskim poslancem in odposlana vsem merodajnim oblastvom.

V sklepnih besedah opozori zborovalce društvo, odborik mag. svetnik Govekar na glasilo »Naš glas«, ki naj ga vsak poedinec po svojih močeh podpira. Stremeti moramo za tem, da postane »Naš Glas« tako močan, da ga bodo morali čuti in poslušati tudi na najmerodajnejših mestih.

Vrlo uspeli shod, na katerem smo informirali poslance s pomočjo naših gospodinj o sedanjem položaju javnih nameščenikov, je pred. Lileg zaključil ob 22. uri.

J. B.

Браћо Србијанци!

„Наш Глас“ даваће у истој мјери простора и Вама и подупираће Ваше струковне организације! Да се поближе упознамо, молимо Вас, да нам марљиво шаљете дописе и шкрите наше гласило по свем краљевству.

Не 30.000, — 60.000 мора да нас буде, да сви војујемо за добробит наше државе и укрељење своје егзистенције. Агитирујте, наручите наш лист, шаљите дописе! Уједињење нека буде потпуно, лист нека постане уједињено и опћенито струковно гласило свих Срба, Хрвата и Словенаца. Сабирајте за тисковни фонд! Уредништво и управа.

Naša beriva i skupoća.

Sastanak »Saveza javnih namještenika u Zagrebu«, održan 4. augusta 1919. u gradskoj vijećnici, prihvatio je nakon rasprave o »Našim berivima i skupoći« sljedeću

rezoluciju:

Javni namještenici aktivni i umirovljeni, udovice i sirote u Hrvatskoj i Slavoniji konstatuju, da njihova beriva (plaća, mirovina, stanarina i dodaci) nijesu primjerena današnjim nedostižnim cijenama, pa su uslijed toga oni i članovi njihovih porodica izvrgnuti oskudici i preranoj obnemoglosti.

Buduć da je u interesu države, da joj njezini namještenici što duže i što izdašnije posvete svoju saradnju, treba država već iz egoističnih razloga obezbijediti svoje namje-

štenike tako, da se mognu potpuno posvetiti svome zvanju.

Zato apelujemo na narodno predstavništvo i državnu vlast, da u interesu države i državljana porade svima sredstvima najodlučnije o tome, da se nedostižna sadanja skupoća privede na najniže, današnjim prilikama primjerene cijene, a javnim namještenicima da odredi savremenim potrebama primjerena beriva.

Da suzbije sveudilj besprimjerno rastuća skupoća, koju su više neprirodna, nego li prirodni uzroci proizveli, treba pored inih sredstava osobito ova provesti:

1. Trgovanje se ina dozvoliti samo legalnim trgovcima, a iskazanim proizvođačima prodavnice samo vlastitih proizvoda.

2. Imade se provesti najodlučniji postupak protiv krijumčara, prekupaca, zakutara, verižara, sakrivača i nagomilača robe, nabijača cijena i izvoznika, koji umjetnim načinom poskupljuju robu, a sebičnim svojim djelovanjem otimlju se poreznoj dužnosti i produktivnoj djelatnosti. Sve ove izrabljivače treba opet privesti njihovoj zanimanju (obrtnom, ratarskom, radničkom i služinskom), a svako prekupstvo, bilo ono, pod kojim oblikom, najodlučnije suzbijati.

3. Cijene imaju biti svoj robi prema vrsti i količini vidljivo označene. Tko traži i uzima, tko nudi i daje veće cijene, nego li što su primjerene dnevnim tržišnim cijenama i mjesnim tržišnim prilikama, imaje se najosjetljivije kazniti.

4. Urediti se imadu tržišni sudovi, koji odmah sude. Da se odmah uklone i kazne nepodopštine, što se događaju na dnevnim, sedmičnim i godišnjim sajmovima, treba urediti valjano tržišno redarstvo, nadzorništvo i povjereništvo.

5. Otvoriti se ina uvoz, a zabraniti izvoz svih životnih potreština, što ih domaće pučanstvo treba. Za život najpotrebniji predmeti ne smiju se previsokom carinom osjetljivo poskupljivati, jer taj iznos tereti potrošače, a među ovima najosjetljivije javnoga namještenika.

6. Osnivat se imadu javna skladišta i tržnice uz najizdašniju pripomoć države i municipija, da se mogne višak robe i potrebna roba sabrati i valjano pohraniti.

7. Uspodstaviti se ima odgovornost pošte, željeznice i inih prometila za preuzete pošiljke i toware, da se tako spriječi silno nestajanje, a uslijed toga poskupljivanje robe.

8. Ratni dobitnici bez razlike tko su i što su, neka se progresivno oporezuju. Tako će država steći veoma potrebite prihode.

9. Valutu treba brzo i valjano urediti, jer valutno je pitanje goruće pitanje našega gospodarstva, koje prijeti požarnom katastrofom.

Budući, da se beriva javnih namještenika sada, povodom vanrednih tržišnih cijena i neuredjene valute, ne mogu definitivno urediti, treba ipak naša beriva privremeno primjereno današnjim potrebama urediti tako, da budu plaća, mirovina, stanarina i dodaci u cijeloj državi za sve javne namještenike od iste vrste i jednake kvalifikacije sporazumno sa interesiranom strukom ili skupinom jedno-

lično uređjeni, jer nejednaka naplata za jednaki rad nije pravična i radja nezadovoljstvom.

Naglasujemo, da bi vlasti uvijek, kada uređuju nova beriva, osnovu o tome dostavile interesiranoj organizaciji na izvještaj, te pozvale primjeran broj delegata dotične struke ili skupine na konferenciju, na kojoj bi se imali saslušati interesi.

O berivima napominjemo posebice ovo:

Naše predratne plaće i mirovine nijesu dostajale ni za predratne potrebe, a kamo li danas, kada su te plaće i mirovine upravo smiješne spram današnjih cijena. Osobito su neznatne plaće i mirovine nižih i najnižih namještenika, a nerazmjernost između njih i onih viših i najviših činovnih razreda upravo je nepravedan.

Akoprem treba da među javnim namještenicima bude neka razlika s obzirom na njihovo osposobljenje i radnju, no ta razlika treba da je umjerena i primjerena. Zato treba plaće i mirovine tako odrediti, da bude svaki javni namještenik i umirovljenik mogao od nje živjeti. Imade se ustanoviti minimum egzistencije za najnižeg namještenika, a ovaj minimum pravično proširiti za veće osposobljenje, za naporaniji i odgovorniji rad. Činovne razrede treba dokinuti kao nesavremen i neprirodan sistem, jer na tržištu javnim namještenicima nitko ne određuje cijene prema činovnim razredima.

Javne namještenike treba razvrstati u skupine prema usposobljenju i radu sa automatskim godišnjim (anualnim) napredovanjem u plaći.

Plaće i mirovine mogle bi se predvidljivo postaviti na peterostruki iznos predratnih cijena, jer bi se u doglednoj budućnosti cijene mogle kretati u toj visini, no dakle postoje veće cijene kao što sada, treba odrediti primjerena skuparinske dodatke, koji bi morali biti za sve javne namještenike jednaki. Zato i najnoviji dodaci poput prijašnjih dodataka ne zadovoljavaju, jer ne upotpunjuju plaće i mirovine do potrebe, a najoskudnijima daju najmanje, dok najvišima daju najviše.

Posebno žalimo, da se uzdržavateljima brojnije porodice preko osam članova ne daje dodatak za dalje članove. Pravedno je, da takav namještenik i za ove članove dobiva dodatak, jer ih mora uzdržavati još sa većom brigom. Posebno naglasujemo, da nije pravično, što su naredbom o dodacima ukinuti dosadašnji zakonom uređeni obiteljski dodaci.

Nije u redu, da ovi dodaci nijesu određeni i za općinske namještenike, jer i oni vrše uz funkcije naravnoga, još i one prenesenoga djelokruga, pa i naloge državnih vlasti. U koliko ne bi općine mogle iz vlastitih sredstava podmiriti te dodatke, trebala bi država da ih podmiri.

Najnoviji skuparinski dodaci u općine dotječu za skupoću, jer ženi i djetetu može namještenik za nji podati dnevni tek pladanj variva. Ovi bi dodaci jedva dostajali, kad bi iznosili za namještenika kao u Srbiji dnevno po šest, osam i dvanaest dinara, a za ženu i dijete po tri dinara.

Premda su nama za ratnih godina najamnine povišene za 20 %, a k tomu su nam posebno zaračunate vodovodne pristojbine i najamni filir, što na-

jamninu povisuje za 25 % i više, nemamo dodatka na stanarinu, pa tako još teže osjećamo skupoću. Budući da dosedanja stanarina, osobito ona nižih i najnižih javnih namještenika pokriva tek polovinu ili trećinu najamnine, zato treba stanarinu odrediti prema faktičnoj najamnini. Osim toga treba dodati današnjim cijenama primjerenu ogrjevninu onima, koji ne dobivaju ogrjeva u naravi, jer za 4—5 hvati ogreva treba oko 2.000 kruna, a sa pilanjem oko 2.500 kruna, što javni namještenik od oskudnih svojih beriva ne može podmiriti. Primjeremu stanarinu treba urediti i za sve one javne namještenike, koji je još ne uživaju.

Pošto nam oskudna naša beriva ne dostaju niti za najpotrebniji živež, ne možemo si nabavljati obuću, rublje, odijelo, drva, ugljen i drugo. Zato moramo zatražiti nabavnu pomoć, koju ove godine još ne dočekamo, premda smo ju zatražili još u veljači ove godine, premda je potreba upravo golem, pa bi se morala zato odmah doznati.

Povodom nedostatnih beriva tražimo ponovo pogodnost četvrtine vozarine sa pravom vožnje u višem razredu na željeznicama i parobrodima za aktivnost i umirovljene javne namještenike, za njihove žene, udovice i neopskrbljene članove njihovih porodica. Ovu pogodnost tražimo od nužde, jer moramo često putovati poradi školania svoje djece, poradi bolesti i liječenja, a uz današnju visoku vozarinu ne bismo mogli provesti na štetu svoju, porodice svoje i države.

Apeliramo na narodno predstavništvo i državnu vladu, da prema nama najbljednijima, o kojima se ne smije zaboraviti, da smo radnici državnoga stroja, izvrše u punoj mjeri svoje dužnosti, jer samo o bezbiedjeno javno namještenišтво моћи će unaprijediti državne interese.

Javni namještenici, sabrani na pouzdanom sastanku u Zagrebu 4. gugusta o. g. raspravljajući o svojim staleškim pitanjima i tegobama, izriču svoje negodovanje nad činjenicom, da su se predstavnici vlade, javne štampe i političkih stranaka, izuzevši pokrajinski izvršni odbor centralnog radničkog sindikalnog vijeća u Zagrebu, oglasili pozivu Saveza, da tom satanku prisustvuju i na vrelu se informiraju o tegobama javnog namještenišтва.

Stjepan Zepi (Nova Gradiška):

Za čim idemo?

Tvrdo sam osvjedočen, da su svi javni namještenici prožeti uverenjem o potrebi naše organizacije, tim više, što vidimo, da je netom odigrana ljudska tragedija upravo iz temelja promijenila ne samo politička naziranja naroda, nego i provela potpunu preobrazbu socijalnoga života u duhu načela jednakosti i bratstva.

Zato uz ideju samoodredjenja naroda nastupa i ideja samoodredjenja staleža. Svaki stalež traži ona prava i nagradu, koja mu prema principu pravednosti sa obzirom na važnost rada njegovih članova za opću narodnu dobrobit pripada. Redovi se stiskuju, nove se staleške organizacije osnivaju, a postojeće se učvršćuju. Radi toga smo se i mi udružili. A za čim u glavnom idemo?

Za utvrdjenjem solidarnosti, materijalnim obezbjeđenjem i duševnom slobodom. Da postignemo potpuni solidarnost,

valja ukloniti birokratsku ukočenost, koja radja devotnim klanjanjem, nadmetanjem, napuhovanjem. Mi moramo i najviše među sobom dovesti do spoznaje, da je svaka djelatna jedinica među nama ma kako bila neznatna, također odlučna za besprikorno funkcioniranje državnoga stroja, te da je uz kulturu uma za zdušnu ovršavanje dužnosti prijeko potrebna i kultura srca, značajnost, koja tekar čovjeka čini čovjekom, pa da tu krjepost i kod najnižega namještenika valja respektirati. Budući i najodličniji namještenici usvojili takovo shvaćanje, ne će ostati pasivni prema opravdanim tražbinama nižih, umujući: »Nama je dobro, a oni neka rade, što znadu,« već će s najvećim žarom pristati uz njih u zakonitoj borbi i pripomoći im do uspjeha.

Zatim idemo za materijalnim obezbjeđenjem, jer samo u radja zadovoljstvom i ambicijom, a oboje je najsigurnijom garancijom za savjesno ispunjavanje dužnosti. Ujedno bi to bilo i vrlo sredstvo za moralni odgoj naroda, jer će prestati atentati na poštenje namještenika, pa će prema tomu svaki, makar bio bogat i odličan, brižno se čuvati, da što nezakonita počinja znajući, da ga čeka nemirovna kazna.

Napokon tražimo duševnu slobodu. To je vapaj iz dna naše potlačene duše, jednak krik utamničenoga roba za suncem i slobodom. Dosada smo bili sljepo oruđe u rukama absolutista i krvnika vlastitoga naroda.

Iako smo obuzeti opravdanom nadom, da taj nelični odnošaj javnih namještenika pripada historiji, te da će nam u našoj mladoj, slobodnoj državi biti omogućeno bez rezerve poslužiti se svojim građanskim pravima, ipak nije isključeno, da se ne bi našao vuk, promjenivši doduše s obzirom na novu situaciju dlaku ali ne ropsku čud, koji bi pokušao, da staru praksu proslijedi. Na ovakove moramo pripaziti te ih u interesu pročišćavanja javnoga života onemogućiti, žigosati.

Očekujemo, da će sjeme sloge, koje smo posijali, razviti se do jakoga stabla i donijeti nam željkovane plodove.

*Za naročnino se izvolite poslužiti
poštne nakaznice!*

Vestnik.

Članarina in pristopnina. Večje število včlanjenih organizacij ter tudi posameznikov je s članskimi prispevki še vedno zaostalo. Ker pričenja s 1. avgustom že 3. četrtletje, naj vse pristopivše organizacije in posamezniki poravnajo eventualne zaostanke na prispevkih ter naj zajedno nakažejo prispevke za 3. četrtletje nemudoma društvu. Blagajniku davčnemu nadupravniku Ivanu Lavriču v Ljubljani. Davčno okrajno oblastvo. Le gmotno dobro podprta, bo mogla naša organizacija računati na uspehe in ugodno rešitev toli perečih in neodoljivih vprašanj. Dolžnost vseh organiziranih je tedaj, da redno prispevajo v društveno blagajno. One, ki stoje še izven naših vrst, pa pozivljamo, da čimprej pristopijo. Nečastno bi bilo zanje uživati uspehe, ki si jih je s trdim delom in težkim trudom priborila organizacija. Zato brez izjeme vsi v naše vrste!

Društvo davčnih izterjevalcev pozdravlja najtopleje ustanovitev tega prepotrebne skupnega stanovskega glasila ter pozivlja vse svoje člane, da postanejo

njegovi zvesti naročniki, razširjevalci in dopisniki. Davčni izterjevalci bodo potom stanovskega lista združenih organizacij mogli lože dosegati, da naše opravičene prošnje in pritožbe ne bodo zadevale ob gluha ušesa na merodajnih mestih. V listu bomo obravnavali svoje stanovske in društvene zadeve in upamo, da z boljšim uspehom kakor pred vojno v svojem skupnem nemškem glasilu, ki je izhajalo na neprijateljskem Dunaju. Fran Rojec.

Poziv članom društva carinskih uradnikov za slov. ozemlje. Centralna zveza vseh javnih nastavlencev kraljevine SHS izdaja svoje glasilo, ki se bo odločno potegovalo za vse naše zahteve. V tem glasilu bo tudi našemu društvu pripuščen poseben oddelek, v katerem bomo obravnavali stanovska in strokovna vprašanja iz carinske službe. Odbor je sklenil, da bodi to glasilo „Naš Glas“ tudi naš organ. Pozivamo vse člane na naročbo. Prosimo tudi prispevkov s pridnim dopisovanjem o vseh našo stroko zadevajočih stvareh, da bode list tem zanimivejši. Dopisi naj se vpošiljajo „Društvu carinskih uradnikov“ v Ljubljani, naročnina pa upravi lista. Agitirajte med znanci za list ter zbirajte prostovoljne prispevke za tiskovni fond! Pristop k našemu društvu smatramo za stanovsko dolžnost vsakega na slovenskem ozemlju nameščenega carinskega uradnika. Strnjeni v trdno falango smemo upati in moramo doseči uresničenje naših upravičenih želj in zahtev! S tovariškim pozdravom! Odbor.

Izpremembe (izstopi, pristopi, umrli itd.) pri včlanjenih organizacijah naj se javijo vsak mesec točno našemu tajništvu.

Vsak javni nameščenec, bodisi uradnik ali pomožni uradnik ali sluga, stori svojo dolžnost, agitiraj za naše skupno glasilo ter pridobivaj naročnike! Ako pridobi vsak organiziranec vsaj po enega naročnika, je „Našemu Glasu“ ne le zagotovljen lahek obstanek, nego mu je zajamčen nagel razvoj. Že danes je jasno, da je naš list neobhodno potreben, ker med narodom vladajo marsikje še popolnoma napačni nazori glede uradniških razmer; marsikje obsojajo uradništvo zaradi pregreh, ki jih je kriva le vodilna oblast ali zaradi zanikarnosti, nagajivosti in koruptnosti, ki je doma med tujimi, naši državi skrivaj ali odkrito sovražnimi uradniki, prevzetimi iz bivšega avstro-ogrskega birokratizma. „Naš Glas“ mora torej razkrivati prave krivce ter odklanjati odgovornost, ki se nalaga poštenim in discipliniranim uradnikom za grehe korumpirancev in zlobnežev. Ne mašimo si ušes in ne zatiskajmo oči pred istino, da ima danes jugoslovansko uradništvo v državi mnogo sovražnikov. Ostra kritika je v večini slučajev upravičena, le na pravi naslov ni obrnjena. Zato mora „Naš Glas“ ljudstvu povedati resnico ter obrniti kritiko tja, kamor sodi po pravici. Treba pa je javnosti pojasniti tudi naš gmotni položaj, da ne bo smatrala siromakov za bogataše, ki kriče le iz nenasične lakomnosti. Ljudje čitajo po drugih listih vsak čas o uradniških dokladah in poboljških; mislijo torej, da uradniki te doklade in poboljške tudi vsak čas resnično prejemajo ter da so ti poboljški uprav razkošni. Potrebno je torej javnosti povedati, da so iztežka priborjene doklade v primeri z draginjo ničnostno malenkostne, a da se izplačujejo vedno za več mesecev prekasno, tako da ostajajo skoraj brez koristi. „Naš Glas“ je torej naš branitelj in boritelj za resni-

co in pravico. Brez njega smo izročeni javnosti in oblasti na milost in nemilost. Kdor ljubi samega sebe in svojce, naroči list in agitiraj zanj!

Uradna obleka za nižje državne uslužbence. Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani je radi uradne obleke in izplačila za nadomestek iste napravilo že nebroj korakov na vodilnih mestih. Šle so deputacije na različna poverjeništa in načelnike uradov. Bili smo že naravnost sitni. Kakor zvemo, stoji zadeva precej ugodno. Nekatera poverjeništa so že vplačala precejšnje zneske v to svrhu. Kdor še ni dobil odškodnine za obleko, naj jo mirnim srcem pričakuje. Čakati mu ni več dolgo.

Stalno nameščenje pomožnih državnih uslužbencev. Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo je v tej zadevi na merodajnih mestih po deputacijah interveniralo. Društvu je obljubljeno, da izide v kratkem naredba za imenovanje teh nesrečnežev.

Anketa za ureditev pokojninskega zakona. Podpornemu in pravovarstvenemu društvu državnih uslužbencev za Slovenijo je bil doposlan dopis kolegov iz Sarajeva, s kojim se isto obvešča, da je tamkajšnje društvo izposlovalo pri ministru za socialno skrb pet mest delegatov, da sodelujejo pri ureditvi pokojninskega zakona za državne uslužbence Jugoslavije. V seji dne 6. avgusta t. l. je odbor soglasno sklenil odpisati društvenega blagajnika Josipa Sveigerja na to anketo. Odpotoval je 9. t. m. v Zagreb, odtod pa v Beograd. O uspehu te delegacije bomo poročali v prihodnji številki.

Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani. Društvo se je ustanovilo meseca aprila 1912. Število članov je bilo bolj majhno, ker so bili isti le iz mesta Ljubljane. Delovanje je bilo skromno, a vendar v zadovoljstvo svojih članov. Povodom obnega zbora leta 1915 je takratno pol. ravnateljstvo prepovedalo vsak zahtevek za izboljšanje gmočnega položaja državnih uslužbencev. Društvo je tedaj sklenilo začasno ustaviti svoje delovanje. Hkrati se je tudi ustavilo vsako vplačevanje društvenih prispevkov. Delovanje je počivalo do državnega preobrata. Ko se je rodila Jugoslavija, se je tudi društvo zbudilo iz otrplosti. Odbor se je sestel in sklenil vse brate-trpine vzdramiti k složnemu in velikemu delu za boljšo bodočnost našega stanu. Odposlala se je okrožnica na vse stanovske tovariše v Sloveniji. Uspeh se je pokazal takoj. Trumoma so se prijavljali tovariši k oživilnemu društvu, tako, da imamo danes včlanjenih že 200 članov. Upamo, da s skupnim, složnim delovanjem dosežemo, da se bo naša stanovska zavednost držala vedno na vrhuncu in da si bomo znali težak položaj združeno olajševati tako, kakor bodo zahtevali naši interesi in bodočnost. Zdaj, ko smo dobili z izdajanjem našega centralnega glasila „Naš Glas“, ki bo izhajal dvakrat na mesec močno brožje za našo obrambo, lahko smelo upamo boljših časov. List tovarišem najtopleje priporočamo. Naročnina znaša do konca leta 7 kron.

Tovariši Srbi ali Srbijanci najdejo v našem glasilu marsikatero puščico proti naši skupni vladi ali proti posameznim srbijanskim oblastvom, ministrom ali

uradnikom importirancem, začetnikom, protežirancem ali šefom vrinjencem. Čujemo, da so nam nekateri te puščice v 1. številki že zamerili. Ta zamera pa dokazuje le veliko kratkovidnost, ki je — upajmo! — še ozdravljiva. Plemenskih razlik med uradištvom ne poznamo in hočemo, da so Srbijanci in Slovenec, Hrvat in Srbijanec, Slovenec in Hrvat vedno odkritosrčni, a ravnopravni bratje. Borimo se le proti koruptnosti in protekcijonizmu, ki je na kvar in na sramoto ne le vsemu uradništvu, nego tudi državi sploh. Za enako delo zahtevamo enako plačilo. Za vsa mesta zahtevamo da se javno razpišejo ter da se pri oddaji služb upošteva strokovna usposobljenost, ki se pridobiva le z dolgoletno prakso in poznanjem krajevnih razmer. Temu stališču se ne more protiviti noben pošten uradnik. Slovenija in Hrvatska nista sovražni, po Srbijancih z orožjem okupirani deželi, nego sta se kot sestrski prostovoljno zedinili s Srbijo v enotno državo. V tej državi ni državljanov I., II. in III. vrste, nego imajo vsi iste dolžnosti in pravice. Zato pa zahteva tudi uradništvo vseh treh svobodo združenih plemen v vsakem slučaju enake pravice in dolžnosti, enako kvalifikacijo in enake prejemke. V strokovnem oziru stoji slovensko in hrvatsko uradništvo, tudi po priznanju najvišjih oblasti, na vrhuncu bodisi po svojem prirojenem talentu, bodisi po svoji uradni vzgoji. Zato se ne da odrihati. Kadarkoli pa bi se — nevedé in nehoté — primerilo, da bi se zgodila komurkoli, bodisi Srbijancu, Hrvat ali Slovincu, kakršnakoli krivica, mu odpira „Naš Glas“ svoje predale na stežaj. Že v 1. številki smo otvorili z notico „Svobodna debata“ (stran 7.) vsakomur, ki bi se čutil krivično zadetega, svoje glasilo, da svobodno reagira. Pisali smo: „Glede vsakega vprašanja, ki se sproži v „Našem Glasu“, dopustimo svobodno debato po načelu, da več oči več vidi in da ima vsaka stvar svoje lice in svoje robe.“ Kdor nas je hotel razumeti, naj se po tem ravna! Tovariše Srbijance zatorej bratski pozivljamo: Govorite! Mi Vas radi čujemo in Vam v ljubezni stiskamo roke, saj v slogi in odkritosrčnosti je naš spas.

Vsi oni gg. davčni uradniki, ki ne nameravajo pristopiti k „Društvu davčnih uradnikov v Sloveniji“, pa članskih izkaznic dosedaj še niso vrnili, se naprošajo, da to nemudoma store ali pa pošljejo članarino. Članarino za tekoče leto je še mnogo na dolgu; storite dolžnost, da boste deležni pravic in ugodnosti. Predsedstvo.

Vse domače jugoslovanske tvrdke prosimo, da takoj inserirajo v Našem Glasu!

POZIV!

Prosimo za pospešitev naročb, da moremo ugotoviti naklado 3. številke.

3. številko lista dobe izrecno samo naročniki, t. j. vsi oni, ki 2. številke niso vrnili.

Za tekoče leto stane list 7 K, posamezna številka 70 v, in se cena lista ob koncu leta končno veljavno določi. Od zdaj izhaja list redno vsak 1. in 15. dan v mesecu.

Naročnina za Hrvatsko, Srbijo, Dalmacijo, Slavonijo, Bosno, Hercegovino, Crnogoro in ostale pokrajine razun Slovenije naj se pošilja na „Savez javnih namještenika Zagreb, Frankopanska ulica 2/I,“ za slovensko ozemlje pa upravnističu lista v Ljubljani, Uodnikov trg 5/I.

Ker je želja upravnističa, da se tiskovni sklad poveča v toliko, da bo omogočeno list izdajati v najkrajšem času tedensko oziroma dnevno, pozivljamo vse tovarišice in tovariše, da se naroče na list, plačajo naročnino in pošljejo prispevke za tiskovni sklad.

Pošljite nam adrese svojih tovarišev in tovarišice ter naslove oseb, zavodov in javnih lokalov, ki naj bi se naročili na naš list! Pomagajte upravnističu, da more uršiti svojo dolžnost in da ne bo zamere! Razširjajte „Naš Glas“, podpirajte nas. ne štedite dopisnic, javite se nam sami, saj kar storite za naše glasilo, vse to storite v svojem lastnem interesu! Poverjeniki iz večjih krajev Slovenije, javite se!

UPRAVNIŠTVO.

Račun prihoda i rashoda

Duguje

31. srpnja 1919.

Potražuje

Pisarniške potreštine	556	70	Pristupina	36.549	59
Tiskarice	8.560	40	Članarina	7.267	70
Skupštine i sastanci	626	—	Darovi	1.052	05
Pošta	1.777	81	Kamati	8	45
Različno	333	—			
Putni troškovi	6.487	20			
Glasilo	7.998	—			
Našastar	3.009	—			
Stanarina	125	—			
Osoblje	11.710	—			
Ostatak	3.694	68			
	44.877	79		44.877	79

Savez Javnih namještenika Zagreb.

Predsjednik:

Blagajničar:

Dr. Benković.

Vjekoslav Vudy.

Nadzorni odbor pregledao je račun prihoda i rashoda, pa je kod te pregledbe brojeno u redu pronašao.

U Zagrebu, 31. srpnja 1919.

Domainko v. r.

Udank v. r.

Drobiž.

Sočuben pogovor. Na sprehođu se srečata znanca A in B, oba uradnika. Po običajnih formalitetah nanese pogovor tudi na sedanji strah vsega civiliziranega sveta — boljševizem. Ker A-u pojem in bistvo tega izraza ni povsem jasen, vpraša znanca: „Kaj pa je boljševizem? — B: Beseda sama Ti pove: Težnja vsakogar, da si svoje stališče izboljša. — A: Ali sme uradnik postati boljševik? — B: V istini je vsakdo izmed nas umstveno boljševik, ker nikdo ne more biti zadovoljen s svojim sedanjim položajem, ki mu niti toliko ne donša da bi se pošteno najedel. — A: Toda če postanemo boljševiki, se pregrešimo proti strogim disciplinarnim zakonom. — B: I no, kako se moremo pregrešiti proti disciplinarnim zakonom; saj naši nadrejeni tudi niso manjševiki. — Poglej v Uradni list, pa boš uvidel, da so n. pr. v fin. stroki napredovali le najvišji. — A: Ti to slabo razumevaš; to je demokratizem. Vsi že prej visoko stoječi gospodje menijo, da demokratizem obstoja v tem, da visoki uradniki — demokratičnega mišljenja seveda — napredujejo še višje. — B: Pa uboga para naše nižje uradništvo in drugi? — A: Ti naj še čakajo; svoječasno se ji bodo že usmili v belgrajski

centrafi; prej mora biti demokratizem od zgoraj navzdol povsod izvršen, potem se vrste uradniki vseh kategorij, ki so doma v bivši kraljevini Srbiji, na to dolgo nič, zatem ostanejo morda še kake drobtine za nižje slov. in hrvatsko uslužbenstvo. — B: Žalostna nam majka!

Ivanov (Ljubljana).

Tiskovni sklad „Našega Glasa“.

I. Prispevali in oddali upravi lista v Zagrebu, Frankopanska broj 2, so gg.: Horvat Karlo 15 K; Pecka Josip 10 K; Dimec Franjo, Ročić Jos., Hanževački, Firman Alba, Markušić Andjela, Šadi Viktorija, Horvat Vjekoslav in Baran Roko vsak po 3 K; dr. Kukolić 1 K, skupaj 50 K.

II. Prispevali in oddali upravi lista v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/I, so gg.: davč. nadupr. Lilleg M. 50 K, davč. nadupr. Zvan Anton 30 K, uradni sluga Zorko Karol 20 K 10 vln.; mag. svetnik Ovekar Fr., davč. upr. Bekš Joža, car. ofi-

cial Verbič Ivo, sodni svetnik Sterle Rudolf, car. revizor Delovčić Cedimir, davč. nadupr. Štrnad Rudolf in davč. prakt. Vončina vsak po 20 K; okr. komisar dr. Gaj Emil, pol. stražnik Močnik, sodni ofical Petrovčič Fran, davč. upravitelj Modričan Fran, davč. nadupr. Perhac Ignac, Boltavzan Zarko, Debelak Rihard, Rotter Jož., davč. prakt. Roth Robert, Rutar Fran, davč. upr. Šiška Karol, davč. asist. Bischof Viktor, davč. nadupr. Kette Hinko, N. N., car. revident Bognar, carinik Kist, car. revident Gergič, Grom, car. nadzornik Toroč, car. ofical Kladnik, car. revident Mikuz, car. upr. Piščanec, car. ofical Furlan, davč. nadupr. Semen Karol, davč. upr. Hruška Aleksander in Kilar Ivan vsak po 10 K; carinik Stekar 8 K; carinik Jankovič 7 K; car. revid. Ramor, car. praktkanta Kregar in Fabjan vsak po 6 K; davč. izterjevalci Rojec, Novak, Muc, davčna slugi Gorec, Sličer, carinik Radosavljevič vsak po 5 K; car. revident Lah in poštni ofical Preinfalk vsak po 3 K, skupaj 569 K 10 vln.

Tovariši drugih strok, zganite se, da čim prej priletno s tečnikom. Vsem dosedanjim darovalcem — srčna hvala! Upravištvo.

Baterije, žarnice vseh tipov
elektrotehni predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana, Metelova 23

Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax
Eksport & Import

Priporočn
se tvrdka

Jos. Peteline

trgovina z galanterijskim in modnim
blagom, zaloga šivalnih strojev in njih
posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Drgerija // **I. C. Kotar,**
Ljubljana,
// Wolfova ul. 3. Fotomanufaktura

Svratište i restauracija

KAPTOL

Vlastnik **MARTIN JAKOVAC,**
ZAGREB, Vlaška ulica br. 9 i 11.

Novo preuredjena

RESTAURACIJA

Ukusna ljetna bašta i terasa.

Dnevno janjci i odojci na ražnju.

Dobra domaća kuhinja. — Toče se
izvrstna domaća hrvatska vina te crno
i bijelo dnevno svježe pivo.

Najmilijestjecište gradjanstva
:: i putujućeg općinstva. ::

Solidna podvorba. Umjerene cijene.

Vedno
najnovije

Od
dobrega
najboljše

Specijalna
modna in športna trgovina
:: za gospode in dečke ::
J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.